

Előfizetési árak:

Egész évre 10.— Ft
Félévre 6.—
Negyedévre 2.50
Egy hóra 1.—
Egyes szám 4 kr.

Megjelenik minden nap, vasárnap kivételével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Főpíacz, a városházzal szemben.

Hirdetések:

Egy hasábos pétt soronként 5 kr-ával számítotnak.

A jövő tennivalói.

Debreczen, november 6.

A szabadelvü párt és a sorából alakult kormány nagy, fényes győzelmet vívott ki az országgyűlési választások alkalmával. Fényes győzelmét a szabadelvü eszméknek a klerikális ellenzék sötét negációja ellen. A választási ütközetben a szabadelvü párt kettős arcvonalban harczolt: az antiliberalis ellenzékkel és a 67-iki kiegyezés ellenségeivel kellett szembe szállnia a szabadelvü eszmének és minden vonalon győzött a liberálisizmus, még ott is, ahol a függetlenségi eszme előtt elbukott, mert a Kossuth frakció küzdelme is az Ugron-párt hívei ellen a liberális eszme diadala volt, amit a világ semmi hatalma sem képes többé eltagadni.

A kivívott tökéletes és hatalmas diadal után a győztes párt nem dicsekszik gögösen és kárörvendve a nagy sikerrel, mert a tények hangosan beszélnek és nem szorulnak kommentárra. Az elbukott nagyságoknak és pártoknak most elég idejük lesz balsikereikből levonni a következtetéseket és belátni, hogy hibáztak. A liberálisizmus nagy győzelmébe bizonyítja nekik az elkövetett hibák nemét is, melyek a liberális eszme folytonos megtagadásában és támadásában rejlenek. — Magyarország nem azaz ország,

ahol hátrafelé haladó velleitások és felekezeti politika ünnepelhetik orgiáikat. Kulturháboru nem keletkezhetik Magyarországon. A népszavazás megsemmisítő vihara zug pusztítólag azok felett, kik itt vallásháborut akartak megindítani. Ez a népszavazás félremagyarázhatlan kifejezést adott a nemzet akaratanak, amely szerint a vallásnak a templomban, a politikának a politikai hatóságoknál a helye.

És e szavazás értelmében már a választások alatt és közvetlen utánuk a munkánál találjuk a Bánffy kabinetet, melyhez az imént kapta meg a nemzettől a legkompetensebb jogosultságot. A nemzet szavazata elakarta fojtani a felekezeti viszályt és felbátorítani a közigazdasági munkát. Az egyházipolitikai ellenzés meg van semmisítve, a nép áldásos alkotást kér. Szavakból és gyalázkodó beszédekből már nagyon sokat kapott. A nemzet alkotásra hívásának megfelelően munkához fog a Bánffy-kabinet s először a sorrendet állapítja meg, amelyben a nemzet kívánatanak eleget tenni akar. A kormány munkaprogramjáról, mely elsőben önmagától ered, a következőket közölhetjük:

A ház megalakulása után azonnal hozzá fognak a felirati vitához. Ezt a vitát december hó első felében alkalmasint megszakítják az indemnitás tárgyalása

végett, melyet három hóra kér a kormány. A felirati vita alatt a két kormány folytatja a kiegyezési tárgyalásokat és az érvényben levő szerződést a törvény értelmében fel fogják mondani.

A felirati vita befejezése után azonnal a költségvetés tárgyalásához fognak és a kormánykörök abban a nézetben vannak, hogy a költségvetési vita nem fog kelleltnél tovább húzódni, mert az ellenzéki pártok már a felirati vitában alkalmat vesznek maguknak, hogy elvi álláspontjukat minden irányban érthetően meghatározzák. Amint halljuk, a szabadelvü párt egyik legelső teendői köze tartoznék a házszabályok néhány szakaszának módosítását követelni és keresztül is vinni. E teendők elintézése után még a tavasszal a Ház elé terjesztetnének az új kiegyezés összes pontozatai.

Mint látjuk, nagyon sok dollog van, tehát gyorsan munkához kell látni.

Nász a királyi családban.

Mária Dorottya főhercegnő esküvője.

A tegnapi nappal felvirradt az a nap, a mikor két szerető szívnek örök frigyét áldották meg a bécsi udvari vártemplomban, azután pedig Mária Dorottya kir. hercegnő s szony, mint Fülöp orleansi herceg felesége, a francia trónprezendentensének osztályrészese vonul vissza

T Á R C Z A.

A szántóvető.

A Herediákiból ford. Dr. Vargha Gyula.

Zsák, járom és eke, éles szántóvasak,
Borona, ösztöke s kasza, mely a teli
Kalászu gabonaszárát majd elszeli
S villa, melylyel a pór kévét szekérre rak.

E hasznos eszközök immár beh súlyosak.
A vén paraszt őket Rheának szenteli
A magébredtőnek, a mi őt illeti
Napszámja már lejárt, hisz nyolczvan éves
[agg.]

Csaknem egy századig s mit ért a szor-
(galom —

Öt turta a rögét folyvást az ugaron.
Élt öröm nélkül és megvénült butlanul.

De elfáradt, a sok dolog megtörte őt
S azon gondolkodik, nem kell-e oda tul
Szántani szintén a Styxtől locsolt mezőt.

Az elfeledett adósság.

— Jelenkori adoma. —

Irta: Don Juan Eugenio Hartzenbusch.

Spanyol eredetiből ford.: Doda.

Élt néhány évvel ezelőtt Madridban egy szegény spanyol, kinek, bár még nőtlen volt s jó egészségnek örvendett, nélkülözni kellett az égne az egyetlen adományát, mit legáltalánosabban s biztosabban élvez a szegény is: a jó nyugodt álmot. Don Alfonso Zamora mindig rosszul aludt; nagysokára birt csak elszunnyadni, akkor is hamar felébredt s az alvás közben valami, mint lidércnyomás nehezült mellére. Alfonso adósságai voltak, melyeket nem volt módjában kifizetni. Ez a tudat gyötörte annyira, hogy soha tartós, békés álmom nem szálhatott pilláira. Nem tartozni senkinek, ez volt don Alfonso egyetlen kívánsága, az egyetlen szerencse, melyet óhajtott. Nem voltak ezek az adósságok felette nagyok, de hát szegény embernek minden tartozás terhes. Fülíg adósságban nyugodtan horkolni, a gazdag adósok előjoga. Igen elmesén jegyzé meg valaki közülök, hogy ne az adósnak fájjon a feje, a ki nem fizet, hanem a hitelezőnek, a kinek nem fizetnek. Nem ismervén e kényelmes elvet

don Alfonso, nappal a kötelezettségeinek igyekezett eleget tenni, az éj homályában pedig bänkódott elgondolva, hogy soha sem fog ezélt érní. Don Alfonso bajainak három oka volt, három különböző és mégis rokon ok: szerencsétlenség, hiúság és gyenge jellem. Ez az utolsó magában foglalja a másik kettőt: a hiúság gyengeség s a gyenge mindig szerencsétlen szokott lenni.

Egy időben don Alfonso súlyos beteg lett s csekély segélyforrásait kimeríté s adósságokba keverte magát. Elmulasztotta az alkalmakat, mikor segíthetett volna magán, vagy keveset dolgozott, vagy álszégnyből túrté, midőn későn s néha éppen nem fizették ki.

Különben don Alfonso derék ember volt, egy néhány hibáját leszámítva. Fülíg adósságban lévén, hogy is ne került volna oly helyzetbe, melynek emléke szégyenpirt csalt arczára. Ezenkívül még két más botlásért is vádolta a lelkiismerete az álmatlan Zamorát, de ezek olyanok voltak, hogy legtöbb olvasó előtt oktan aggálnak fognak látszani. Vanak Spanyolország bizonyos hegyes vidékén apró falvak, hol a lakosok hetenként a falu háromféle hivatalnokának adnak enni: a komondornak, a papaak és a ta-

az alesi kastély esendjébe, hogy ott töltse el a mézes hetek édes napjait és ott élvezzen zavartalan, békés boldogságot, mielőtt férje oldalán a nagyvilágba lép, a hol talán nagy, erős küzdelmek várnak reá.

Az esküvőről, a mely tegnap délelőtt 11 órakor ment végbe, a következőket írják:

A király, a királyné, Portugalia királynéja, a fenséges mátkapár, a kir. hercegek és hercegnők, valamint a meghívott idegen fejedelmi személyiségek és méltóságok, háromnegyed tizenegy órakor gyűltek össze a nagy czeremoniás lakosztály tükörtermében.

Az udvarhoz tartozó kísérek, valamint a többi meghívottak a Hofburg plébánia templomába mentek. Szapáry Gyula gróf, a menyasszony helyettes főudvarmestere és gróf Cziráky Béláné szül. Esterházi Mária grófnő, a menyasszony helyettes főudvarmesternője, valamint a vőlegényt kísérő ur fent maradtak. Taliani nuncius, a kinek számára a presbiteriumban imaszámolyt készítettek elő, egyenesen a templomba ment.

A mint az előkészületek megtörténtek, a főszertartásmester jelentést tett a királynak, mire aztán az udvar és a fejedelmi személyiségek lementek a templomba. Az udvartartás kísérete, valamint a tisztikarnak máskor szokásos tisztelése ezuttal elmaradt.

A nászmenet a következő rendben vonult fel: legelől haladt egy udvari őrök, utána jött a chartresi herceg, József kir. herceg, és Lajos Fülöp orleansi herceg, a vőlegény, a párisi grófné és Klotild kir. hercegnő, Mária Dorottya kir. hercegnő, a fenséges arával, a király a portugáliai királynéval, a connaughti herceg az aosztai hercegnővel, az aosztai herceg Mária Jozsefa kir. hercegnővel, a kir. hercegek az idegen fejedelmi hölgyekkel, a kir. hercegnők az idegen fejedelmi urakkal párosan.

Trombiták és harsonák hangjai közt léptek a felségeik a templomba, hol Gruseha bibornok hercegnő a szentelt víztartóval fogadta őket a bejáratnál. A mátkapár — a menyasszony balfelől — a főoltár előtt levő imaszámolyhoz ment. A felségeik elfoglalták az evangélium oldalán levő helyeiket. A fejedelmi urak és

hölgyek ezután kijelölt helyeikre mentek. Az apostoli nuncius már előbb oda lépett a presbiteriumban részére elkészített imaszámolyhoz.

Miután a mátkapár térden állva rövid imát mondott, mely alatt az eskető pap megáldotta a gyűrűket, az utóbbi beszédet intézett a mátkapárhoz, mire először a vőlegényhez, azután a menyasszonyhoz az előírt kérdéseket intézte. A válaszok után a mátkapár átvette az udvari plébános által arany tálcán átnyújtott gyűrűket, melyeket kölcsönösen egymás ujjára húztak, mire kezét nyújtottak egymásnak és az eskető pap rájuk adta az egyházi áldást.

Az esketést végző biboros ezután az oltár mellett térdelve elmondta a szertartásszerű imákat, melyek alatt az összes jelenlevők letérdeltek a szenteltvizet hintett a jelenlevőkre s azután esendes misét mondott pro sponsis. Az Ite missa est után az eskető pap rövid ima kíséretében megáldotta az új házasságokat, szentelt vizet hintett rájuk, megáldotta az összes jelenlevőket s az utolsó evangéliummal befejezte a szent misét, mire az udvari énekar a Te Deum-ot énekelte.

Ezután Gruseha biboros elimádkozta az orációkat és megáldotta a jelenlevőket, mire a felségeik és a fejedelmi nászvendégek a trombiták és dobok hangjai között elhagyva a templomot, a következő rendben tértek vissza lakosztályaikba: Egy furir, az új házasságok, a király a portugál királynéval, József kir. herceg a párisi grófnővel, a chartresi herceg Klotild kir. hercegnővel, azután a fejedelmi urak és hölgyek ugyanabban a rendben, mint a templomba mentek. A kísérek a titkos tanácsosi teremben gyűltek egybe, a többi meghívott vendégek egyenesen kocsijukhoz mentek.

Az idegen előkelőségek közül jelen voltak az esküvőn: Izabella és Lujza orleansi hercegnők, a chartresi herceg és neje, az alenconi herceg és neje, a connaughti herceg és Ferdinánd herceg, a montpensieri herceg.

Az esketési ünnepély alkalmával az urak frakkot, a vőlegény szalonruhát az aranygyapjas-renddel, a menyasszony pedig a francia hölgyek által felajánlott gyémánt-koronát viselte. Az ünnepélyen jelen voltak a közös miniszterek, Badeni és Bánffy miniszterelnökök, az osztrák és Bécsben időző magyar miniszterek.

ŐSZ.

Hull a levél őszi eső sulya alatt, a kéményfüst lenn bolyong a tetőzet alatt, ködös a hajnal, végig borult az égen az őszi felgyász. Temetés közeleg, utolsó perczeit éli a nagy természet, de megtörött már az ereje s csak a végvonaglását láthatjuk.

Olyan szomorú ez a temetés, annyira belemarkol az emberek szívébe, hogy valami néma érzékenyülés fogja el a borongósabb kedélyeket. Ilyenkor megejt a ősz a lelkeket, behálózza egy esábos szirén, akit pedig csak kerülni kellene, és beléjük önti ugyanazt a fájdalmat, lemondásra készítő hangulatot, mely végig vonul rajta magán.

Fiatal, pesszimizmusra hajló kedélyek úgy róják az utcákat, mintha félálomban járkálnának, eszükbe jut olyankor minden újra, a mit a derültebb napokban elfeledtek: a köd, mely lomhán fekszi meg mellüket, szinte elkábítja őket egy pillanatra, s ők nem tudják, vagy nem akarják észrevenni, hogy az a levegő, amit magukba szívnak, mérgező, megölője a lelkeknek, mert magukba szívják belőle azokat a gyilkos miazmákat, melyek elveszik életkedvüket, elhervasztják arcuk rózsáit s olyan kétségbeesett dolgokat sugnak nekik, a melyekre gondolni sem jó.

Oh, mert nagyon fáj az, ha nyirkos őszzsel eszükbe jut a verőfényes, szelid tavasz, a forró, izzó nyár, s felujulnak azok az emlékek, melyek megbetegítették az ideális tiszta lelket, Nem jó őszzsel virágfakadásra gondolni, mert ki tudja, hol nyiladozik az a bimbó, melyről mi tavasszal annyi szépet álmodtunk, ki tudja, kinek a kebelén lesz belőle pompás rózsza, mely elkábítja a halandókat és azután a kárhozatba taszítja.

Künn az erdő rejtekén, zugó fák, hulló lombok között olyan jó ilyenkor járkálni. A leveletlen ágak reá hajladoznak a bánatos füre s a szellő gyorsan suhan tova mellette, míg fülébe sugja panaszos keservét. Mert hiszen a gyorsan eliramló tavasz, a tűnő nyár sivarsága, a korai hervadás, mind megannyi bánatos panasz, melyet a hervadó virágok susognak. Milyen szépen is énekel az a nagy költő, mikor a tovairamló nyárról mond panaszos danát:

Egyszer van az életben nyár.

nitónak. A község első szolgájának, a nyájörző kutyának a tartását egyhangúlag megszavazza a tanács; a mi a pap ellátását illeti, ott már takarékoskodnak egy kiesit, a tanító illetményének kiszabása meg mindig akadályokkal jár.

Senki sem akadt fenn rajta, ha a kutya pár font kenyérrel többet kap, de a gyermekek tanítójának mindent sokallnak. Így aztán ha megüresedik egy tanítóállás egy ilyen iskolánál, melyet jobb kifejezést nem találva „hiányos iskolának” neveznek, azt rendszeren az nyeri el, ki legkevesebbet beéri (s a ki — mellesleg mondva — legkevesebbet is szokott érni.) Történt, hogy abban az időben, mikor don Alfonso szülővárosát elhagyva, valami megélhetési módot keresett, egy nő, számos gyermekkel megáldott pályázó is akadt egy ilyen kívánatos állásra. A fizetés, az ellátáson kívül néhány (medida) mérő gabnából állott, mely azonban kevés volt arra, hogy egy család megéljen belőle. Don Alfonso is pályázott s leengedett három fanegát — természetesen — mint a falu érdeke megkívánta, a szerényebb igényű tanítót választák, don Alfonso később bevallotta, hogy ezzel kétszeres hibát követett el, nemesak a tanítók de gyermekek ellen

is vétett, mert a legyőzött pályázó sokkal alkalmasabb volt az oktatásra. Lakott abban a faluban egy tizennégy éves lányka: Rosa; friss és szép, mint a virág, melynek nevét viseli, javaidejű megtermett, kardos özvegyasszony volt az anyja. Udvarolt ennek az özvegynek egy gazdag öreg s a tisztességes matrona, a lánya érdekében a magánál is jobban szíven hordván, viszont azt az ajánlatot tevő az idős kérőnek, hogy vegye el inkább Rosát.

Tetszett a csere s az öreg örömet beleegyezett. Az anya szokása szerint nem sokat tekerőzött, egyszerűen ráparancsolt a leányára, hogy készüljön a menyegzőre s jó képet csináljon a dologhoz. Hanem egy váratlan akadály merült fel. Don Alfonso, ki mint egy második Abelard irni tanítá a hegyvidéki Heloise-t a kelleténél több kíváncsisággal nézegette a tanítványa bájos arczeit, dus hajfonadékoktól övezett keeses fejét. Igen szépnek találta, a mint tollal kezében irkálja fölé hajol. Addig, addig nézegette, míg egyszer csak elkezdett széiprás mintákat készíteni számára, melyeknek a szövegét ugyancsak nehéz lett volna a tankönyvekben megtalálni. Titkon adta át neki s Rosita nagy gonddal rejté el őket. Egy napon, mikor az özvegy nem

volt jelen, mert hát ő sem lehetett mindenütt, bár milyen szemes volt is, összebeszéltek s örök hűséget esküdtek egymásnak. Rosa bár soha életében sem engedetlenkedett anyjával szemben, megígérte, hogy kosarat ad az idős vőlegénynek. Be is váltotta a szavát derekasan. Ez volt a don Alfonso második bűne, mely nem késett megteremni a maga keserű gyümölcseit. Másnapra rá, hogy a Rosita kijelenté anyjának, miszerint még igen fiatalnak tartja magát házasságra lépni, kisírt szemekkel, piros arczezal kellett szegénykének elhagyni a falut. Egy közeli rokon vitte el számaron, távolibb vidékre.

A következő vasárnap aztán kihirdette a pap az özvegyet a cserben hagyott Mathusalemmelel. S ugyanazon éjjel a Rosa kísérete néhány hiszékeny szomszédtól támogatva, becsukatta don Alfonso s ráadásul jól elverte, ráfogván, hogy bűnös viszonyt folytat a feleségével: a környék legártatlanabb, legutabb asszonyával. Rosa anyja, ki már megbánta, hogy a leányával kelleténél nyersebben bánt, nem nyugodott addig, míg a már említett rokon utat-módot nem talált a csábító tanítót jól elpáholni s általános mogbotráncolás moraja köze-

És ha eltöltöd a nyarat,
Csak a száraz lombja marad.

Az, csak a száraz lombja. Tűnő ifjuság, vesztett remények mind csak álomban, szomorú, fájó álomban léteznek már s épp úgy visszasíratjuk őket, mint a szellő, amely megcsapja izzó homlokunkat. Visszasíratjuk a mulat, mely szebb volt a jelennél, visszasírnak keseregve, zokogó lemondással s nem hallgat el ajkunkon sohasem a panasza. Egy-egy száradt virág, papirfoszlány, szalagocskák, mind megannyi jobban szítja az égető tüzet, mely halálra marja a lelket.

S olyankor már nincs többé orvosság, az utolsó utra tévedtetek minek visszahívni, mikor meg akarják találni a nyugodalmat, az örök békét? Minek visszasírnunk olyankor a tavaszt, a nyarat, hiszen ugyanis csak az emléke térne meg és a fájdalom csak gyarapodnék. Ami elmúlt, letűnt örökre, balga lelkek ne kívánjátok vissza, ha nyugodtak akartok maradni, mert vérszíni fog a szívetek és keserű lesz az emlékezés.

Révész Imre lemondása a képviselőségről.

Debrecen, november 6.

Midőn Debreczen 350 év alatt szerepelt követeinek és képviselőinek névsorát úgy, a hogy lehetett összegyűjtöttük, egy kérdést vetettünk fel: egyike a legméltóbbaknak, a kiket Debreczen város közönsége a letűnt negyedfélszáz év alatt bizalmával megtisztelve az országgyűlésre küldött, — Révész Imre, miért mondott le oly hamar és olyan váratlanul, a különben is rövid életű 1861-iki országgyűlésen viselt mandátumáról.

Megjegyeztük, hogy talán még ma sincs teljesen tisztázva igazi oka a hirtelen visszavonulásnak, a melyet annak idején magok a debreczeniek sem tudtak biztosan.

A kérdéshez nekünk küldött levelében most hozá szólott közéletünk egyik érdemes veterán harczosa is, a ki 1861-ben a fővárosban tartózkodván, alkalma volt hallatni Révész Imrétől azon frissenben magán a visszavonulás körülményeit.

Az összefüggés kelvéért közölnünk kell ez érdekes levél csaknem egész tartalmát, amint alább következik:

Alfonso elveszté reményét, hogy Rosát valaha viszontláthassa, elveszté eljegyzett kedvese emlékét, s utoljára, mint már említők, elveszté álmát. Minden éjjel kileneztől kezdve, hosszú órákon át mulatott rajta egy gazdag tőkepenész, ki ugyanazon házban lakott, melynek legfelsőbb emeletén don Alfonso vett szállást. Megtudta, hogy álmatlanságban szenved, hallotta szokásos felkiáltását.

— Beh jól alszom, ha kifizetem minden adósságom!

S megfogamzott benne a könyörület szándék, hogy segít a szerencsétlen adóson. Ép mikor ily kellemes módon akart mást meglepni, őt magát lepte meg a látogató, kire leginkább kellene számítaniunk s ki még sem talált készületen: a halál. Hanem a meglepés még sem volt oly rögtöni, hogy a jótékony gazdag embernek ideje ne maradt volna végrendekezni. Családjának utolsó sarjadéka volt s így lelkismeretfurdalás nélkül tehette általános örökösévé az éghez közel lakó szomszédját. S ime, a „probre Alfonso Zamora” hirtelen átváltozott s lett belőle: „el respectable senor don Alfonso Zamora”.

Ő mindegyiknek azt a választ adta, a mit egykor az öregnek, s ha az utóbbi, ki igen megkedvelte mostoha leánykáját, elmulasztotta védelmébe venni, nem épen püspöki bérnyelvénybe került neki a kérő.

Ezalatt don Alfonzó levelet levelet után irt, de nem kapott feleletet, mert levelei a kérlelhetetlen mama kezébe jutottak. Hónapok, évek multak; don

Az előbb gr. Teloki László, később Tisza Kálmán által vezetett határozati párt, szemben a felirati párttal, melynek Deák Ferencz volt a vezére, egy országgyűlési határozattal kívánta kimondatni azt, hogy sem az országgyűlés nincs jogosítva az ország nevében a kibékülés felett egyezkedni, sem a császár nincs hivatva az országgal való érintkezésre. A párt főervelése abban központosult, hogy az országgyűlés nem teljes, mert Erdély és Horváth-Szlavonország abban nem volt képviselve; V. Ferdinánd lemondása a magyar trónusról nem törvényeink szerint történt s a lemondás rendes uton nem is közöltetett az országgal. Révész Imre testület, lelkestül a határozati párt nézetéhez ragaszkodott. (Ezen álláspontját abban a hatalmas beszédben fejtette ki, amelyet május 31-én tartott az országgyűlésen.)

Azonban magok a párt vezetői is megdöbbentek a gondolattól, mi lenne az eredménye annak, ha a nemzet a feljebb nyújtott békejobbot ilyen ridegen visszautasítaná.

Gróf Teleki László a párt első vezére féltvén a nemzetet az erre bekövetkező katasztrófától, másrésztől pedig féltékenyebb lévén a becsületére, mint az életére, — minthogy az emigrációnak némi lekötelező ígéretet tett, — főbe lőtte magát.

Tisza Kálmán pedig egy értekezleten, melyet még a szavazás kitűzése előtt tartottak, a párt legbefolyásosabb tagjaival abban állapodott meg, hogy noha a határozati párt 2—3 taggal többségben vala a felirati párt felett, egy pár tag maradjon távol a szavazáskor, úgy hogy kevés szótöbbséggel a felirat elfogadása menjen keresztül.

Ezen értekezlet után találkozott az a köztisztelőben álló ur, akinek hozzánk küldött levelét most idézzük, Révész Imrével. Ez elpanaszolta előtte a határozati párt korifeusainak megállapodását s ezzel végezte elbeszélését: „*Megyek is én haza, nem jöttem én ide komédiát játszani.*”

Ismerve a Révész Imre törhetetlen jellemét s meggyőződéséhez egész a dacosságig menő ragaszkodását, idézett leveliről, egész határozottsággal meri állítani, hogy az ő visszavonulásának ez volt az egyedüli oka s hogy a Deák Ferencznek adott állítólagos bizalmi szavazat — ha történt is ilyen — erre befolyással nem lehetett, kitetszik onnan, hogy már akkor nem volt jelen, mert ott

hagyta az országgyűlést, amikor Deák, az ő nagyfontosságú beszédére válaszolt.

A levél érdemes írója Teleky László tragikus halálával is foglalkozik, amelyről szintén megemlékeztünk ezikkünkben.

Ez az öngyilkosság is sok találgatásra adott okot — folytatja a hozzánk küldött levél — sőt erősen tartotta magát sokáig azon vélemény, hogy nem ő maga ölte meg magát, hanem el-tették láb alól. — Pedig, hogy ő szintén meggyőződésének s illetőleg meggyőződésének fenntartása folytán a házára bekövetkező veszélytől való félelmének lett az áldozata, az kitűnik abból a levélből, amelyet ugyanezen forrásból szerencsések vagyunk nyilvánosságra hozni. E levelet közvetlen az egész nemzetet lesújtó gyászos eset után a határozati párt vezérének és rokonainak igen jó barátja, egyik tekintélyes országgyűlési képviselő D. M. irta Debreczenbe.

Közöljük belőle a következőket:

Bár, ha már megtörtént, orgyilkos által mult volna ki a nagy hazafi — a személyesített becsületesség, a szíves és nyájas emberbarát, hogy azok, kik még nem eléggé hiszik az ellenséges pokoli armány megsemmisítésünkre törekvő szándékát, aléltágukból felébrednének. De a tett, szándékos határozott volt — tudom ezt, mint régi hű és mint, hazajövele óta szíves és meghitt barátja az üdvezültnek, tudom a család tagoktól, kiknek régóta, de kivált május 7 én sok olyanokat mondott, mik csak a tett után lettek megmagyarázhatók. De értem a tettet, érzem ennek nagyságát s azt mondom, hogy Teleky nagy ember, nagy hazafi volt, de nagyobb nem lehetett, mint épen akkor, midőn szívébe a golyót bocsátotta. Ő tőle az emigráció — a véresebb vérmérsékletű honfiak — forradalmat követeltek, mi jelen körülmények között a hazát vére és sok évre rabigába döntötte volna s ha onnan, hol állott, visszalép, gyanúsították volna, sőt már a Temps és több honfiak gyanúsították is. Ő mint hazáját imádó s féltő hazafi, most tovább nem mehetett, vissza nem léphetett; arra, mit ő tett — erős lélek, lángoló szeretet kellett — ez a csomó megfajtése, kedves jó öcsém!...

Sorainkat, amelyek azt hisszük elég fontos és érdekes adatokat tartalmaznak az annak idején az egész magyar közéletet foglalkoztató kérdések tisztításához, azokkal a szavakkal zárjuk be, amelyekben közéletünk emez országos tagja a maga véleményét összegezi:

„Ezt, (t. i. a Teleki László halálát) én épen úgy megegyezőnek találom a gr. Teleki jellemével, mint a Révész Imre lemondását az ő gondolkodásával s törhetlenségével, melyet jól ismertem“...

S z i n h á z.

(P.) Tegnap az Angol muzsa szerzett igen kedélyes estét a színház közönségének s a „Pry Pál” bohóságain kacagunk sokat. A czimszerepet Sziklay Miklós játszotta olyan sikerrel, a melynél különbet Vizváry óta nem aratott senki.

A kíváncsi kotnyeles minden lében kanál, mindég a más dolgában avatkozó embert olyan komikai erővel játszotta meg, hogy minden lépten hangos kacajra ragadta a közönséget. Minden mozdulata, minden szava ellenállhatatlanul kacagató volt.

Meg kell vallanunk, hogy kissé bizalmatlankodtunk, bár művészi képességét már jól ismerjük; de Pry Pál egyénisége olyan, hogy azt alakítani nem elég csupán a művészi képesség, mert oda művészi tökély kell. Egy kis sledriánkodással tönkre lehet tenni az egész szerepet; tulzással, indiscretióval izetlenné lehet tenni comicumát. Az a művész a

(Vége köv.)

ki nem veszi figyelembe, hogy e szerepben magában is elég komikum van, hanem azt még forszirozza is, a finomabb izlésű közönség előtt visszatetsző lesz. A bohózkodást a finomabb komikumtól csak egy lépés választja el, s az igazi művész ezt a lépést soha sem teszi meg. Örömlőnkre szolgál konstatálhatunk, hogy Sziklay ez estén is mint igazi művész mutatta be magát. Diskrét játéka olyan igazán jóleső humorral volt fűszerezve, hogy gyönyörűség volt nézni. Alakítása a Vizváriénak tökéletes mása; ezzel nem azt akarjuk jelezni, hogy utazás, hanem csak azt, hogy mint Vizvári, ő is fel tudott emelkedni arra a művészi magaslatra, mely biztosítja a legkételetesebb sikert, biztosítja a közönség osztatlan elismerését.

Halmy Margit (Eliz) a szerelmes leány szerepét helyes felfogással játszotta.

Kitűnő szobaeziczus volt Szabó Irma, (Phebe) ki elragadó kedvességgel alakította, az eleven eszü, találékony, furfangos leányt. Az ő sokoldalúságát már sokszor volt alkalmunk bámulni s ez estén is arról győződött meg, hogy egyike legjobb erőinknek.

Kiss Irén (Sublené) intrikus szerepében pompásan alakított — de hiszen nála az már megszokott dolog, hogy az ő művészi kezében a legkisebb szerep is igazi élvezetet nyújt.

Végh Vilma (Marianna) ez estén nagyon kis szerephez jutott, pedig ideje volna már, ha neki is jutna a nagyobbakból, hogy alkalma lenne szép tehetségét érvényesíteni. Ő is — de a közönség is könnyen mellőzés számba veheti, hogy az eddig lefolyt 41 előadásból még egyben sem játszhatott egy neki való szerepet, holott a társulat minden többi tagja már annyiszor mutatkozott be.

Szilágyi Vilmos (Hardy) a darabos katonát kitűnően alakította. Művészi játékával teljesen kiegészítette a kitűnő ensemblét.

Vágó (Wethertrat) mintegy predesztinálva van az ilyen vén legények alakítására. Helyes felfogással játszott ez estén is.

Benedek (Harry) elegáns játékát már megszoktuk, felesleges dicsérnünk, mert az ő alakítása mindég sikerült és megfelelő.

Bartha (Grasp) a hütlen házfelügyelőt helyes felfogással játszotta, Cathry (Willis) szintelen volt, Sz. Nagy Kálmán (Donbledot) jól alakított.

Az összelőadás kifogástalan volt s a telt ház sokszor hitta a szereplőket lámpák elé.

Városi rendkívüli közgyűlés.

november 6.

Nagy érdeklődés mellett folyt le a mai városi rendkívüli közgyűlés, mely a belügyminiszternek a hozzá felterjesztett városi új szervezeti szabályzatra vonatkozó leiratának tárgyalására hivatott egybe. A köz törvényhatósági tagok nagy számmal gyűltek fel, hogy a fontos tárgyat minél erősebben megvitatassák.

Gróf Degenfeld József főispán elnök fél 10 óra után lépett a terembe s a következő szavakkal nyitá meg a közgyűlést: Tisztelt közgyűlés! Üdvözlöm a t. bizottságot; a közgyűlést megnyitom. Méltóztatnak látni, hogy a mai rendkívüli közgyűlés egyetlen tárgyát a nagyméltóságú belügyminiszter urnak a hozzá felterjesztett városi szervezeti szabályzatra vonatkozó leirata képezi.

Ezután Vecsey Imre tanácsnok olvasta fel a miniszteri leiratot, melyben a felterjesztett szervezeti szabályzatra vonatkozó több módosítás van. Így a 100 frton felüli, vagy a költségvetésben fedezetet

nem talált segélyekre, beltelkek feldarabolására, pénztár vizsgálatok számainak megállapítására, pénztárak kulcsainak másodpéldányban való őrzésére, főmérnök kinevezésére, a negyedik mérnök minősítésére, gazdasági bizottság teendőire, a tisztviselők budapesti napidíjai leszállítására stb. vonatkozólag.

Olvastatott aztán a tanács idevonatkozó javaslata.

A városi tanács a jog és pénzügyi bizottsággal egyetértőleg tett és a miniszteri leiratban kívánt módosításokat a szervezeti szabályzathoz, elfogadásra ajánlja a közgyűlésnek.

Juhász Ignác szólalt fel elsőnek. Mielőtt a most felolvasott leirat tárgyalásába belemennénk, kénytelen vagyok napirendet indítványozni. E szabályzatnak megalkotása elhamarkodott, sőt szerencsétlen volt. December 10-én kell megtartani a tisztújítást e szabályzat alapján, mely még csak készülöben van, miniszteri jóváhagyás nélküli, a minke pedig törvény szerint 30 nappal a tisztújítás előtt kell megtörténni, mert a tisztújítást csak a szabályzat kihirdetése után 30 nappal lehet végrehajtani.

Indítványozza, hogy a szervezeti szabályzat vétessék le a napirendről s a tisztújítás a most érvényben levő szabályzat szerint hajtassék végre. Indoka erre — úgy mond — még az is, hogy a szervezeti szabályzat végén a tisztviselői fizetéseket tartalmazó számos rovatok nincsenek letárgyalva, azok csak egyszerűen elfogadtattak. Híve a tisztviselők méltányos fizetés-emelésének, de az így kontemplált fizetéseket nem fogadja el. Felhozza s arányítja a tanácsnokok fizetését a magas kvalifikációval bíró törvényszéki bíró fizetéséhez, ki csak 1600 frttal van javadalmazva, míg a semmi kvalifikációt nem kívánó városi tanácsnoki állást az új szabályzat sokkal magasabb összeggel datálja.

Másodsorban hivatkozott a város máris sokféle megterheltségére, a közeljövőben megvalósításra váró több rendbeli közegészségügyi intézményekre, amelyek miatt a községi adó nagy mértékben fog a közönség nyakába szakadni.

Elnöklő főispán Juhász Ignác indítványát nem tartja tárgyalás alá vehetőnek se. Mert azt nem engedi meg se a törvény, se az ügyrend. Hiszen nincs napi rendre kitűzve. A miniszter különben is általában véve már jóváhagyta a szabályzatot, itt csak az általa kívánt módosítások tárgyalásáról lehet szó. Csak az a kérdés, ezeket elfogadja-e a közgyűlés vagy nem. Egyébiránt az ügy tisztázása végett ő kérdést tett a miniszternél, a honnan az a távirat érkezett hozzá (olvassa) hogy a szervezeti szabályrendeletet jóváhagyja (zajos éljenzés) s a tisztújítás december 10-én ennek alapján megtartható és a jövő évi költségvetés összeállítható.

Lengyel Imre szintén úgy vélekedik, hogy a szervezeti szabályzat nem vehető le a napirendről. Indítványozza, hogy fogadtassanak el a miniszter által kívánt módosítások s tárgyalassék azokból az egyedül leglényegesebb rész, a mely a főmérnökre vonatkozik.

Juhász Ignác újból felszólt. Ő a miniszter távirata által sem tartja eldöntöttnek a kérdést, mert az még nem törvényszerű megerősítése a szervezeti szabályzatnak, amelyre nincs még rávezetve a jóváhagyási záradék. A miniszter nem parancsolhat törvényellenességet a közgyűlésnek. A közgyűlésnek pedig joga van törvényellenesség ellen tiltakozni, az ellen felírni.

Gr. Degenfeld József Juhász Ignácznak felelve, megczáfolja azt a felfogást, mintha törvényellenesség forogna fenn a miniszter leiratában. Azt pedig nem kívánhatja senki az elnöktől, hogy törvény

ellenes dolgot engedjen tárgyalatni. Legfeljebb azt bocsáthatja szavazásra, hogy a tanácsi javaslat levétesse-e a napi rendről, vagy pedig tárgyalassék. Kovács József a mellett szólalt fel, hogy az egész szervezeti szabályzat levétesse a napi rendről.

Sziksai Szabó László új indítványt tett. Azt, hogy a tanácsi javaslat vétessék le a napirendről s írjon fel a közgyűlés a miniszterhez, hogy a szervezeti szabályzatot ne erősítse meg s engedélyezze a tisztújítást a régi alapon megtartani.

Juhász Ignác még sürgeti a szervezeti szabályzat napirendről való levételét, miközben újra kijelenti, hogy a tisztviselők méltányos fizetésemelésébe szívesen belemegy. Végül alkudozott, hogy ha az elnök nem látná jónak a szabályzatnak napirendről levételét szavazásra bocsátani, legalább a tanács javaslatának napirendről levétele felett való szavazást rendelje el.

Az elnök erre elrendeli a szavazást, hogy a tanács javaslata napirenden maradjon-e, vagy arról levétesse?

A közgyűlés 58 szavazattal ellen a tanácsi javaslatnak a napirendről való levételét határozta el, mire a közgyűlés véget ért.

NAPI HIREK.

— Érdekes külföldi vendég Debreczenben.

Fermand Károly az egész földre kiterjedő keresztyén ifjúsági társulatok központi titkára Genéből, aki 14 évvel ezelőtt már volt Debreczenben, újból ellátogatott hozzánk. Tegnap érkezett meg. A vasutnál Csiky Lajos theologiai dékán fogadta két hittanhallgatóval. Megérkezése után megjelent a főiskolai ifjúság igen népes gyűlésében, ahová Sass Béla akadémiai igazgató, dr. Erdős József theologiai, dr. Bartha Béla, dr. Kérészy Zoltán jogakadémiai, S. Szabó József és dr. Peczkó Ernő főgymnáziumi tanárok vezették be. A theologiai dékán bemutatta az ifjúságnak az illusztris vendéget, aki aztán angol nyelven a keresztyén ifjúsági egyesületek céljairól, alapelveiről s az ifjúság szellemi, erkölcsi, anyagi és társadalmi emelésére vonatkozó törekvéseiről beszélt. A beszédet Csiky L. th. dékán tolmácsolta. mondatról-mondatra. Rendkívül tetszett az ifjúságnak a vendég érdekes, megnyerő fellépése, megjelenése, majd a rokonszenves hang, melylyel ez a magyar népről, annak nemzetközi missziójáról, a magyar ifjúságról s ennek nemes lelkületre valló, szívélyes modoráról beszélt. Beszédét magyarául azzal kezdte: „Nagyon sajnálom, hogy nem tudok magyarul“ s azzal végte: „Isten áldd meg a magyart!“ Aztán kérte az ifjúságot, hogy énekelje el neki a Hymnuszt. Az ének elhangzása után Nagy Sándor főisk. szénior köszöntötte fel, amit szintén az említett tanár tolmácsolt angolul. Fermand ur, a lelkes evangelista, ki állására nézve őrnagy, ma reggel a gyorsvonattal utazott el lakhelyére Kálvinunk ós városába — Genfbe.

— Utazási kedvezmény felekezeti tanárok számára. A keresk. miniszter az országos tanegyesületnek azt a kérelmét, hogy az állami tisztviselők részére rendszeresített utazási kedvezmény a nem állami szolgálatban levő községi felekezeti és egyéb tanárookra is kiterjesztessék, a menetkedvezményekre vonatkozó minisztertanácsi határozaton alapuló szabályok é. telmében megadta.

Egy huszár főhadnagy tragédiája. Általános a részvét az egész városban Bay Bertalan főhadnagy iránt, ki szolgálati revolverével életveszélyesen mellbe lőtte magát. Különösen nagy részvétet tanusít a község a szerencsétlen ifju családja iránt, kiket számosan keresnek fel s kérdezősködnek az ifju tiszt állapotát után. A városban élénk beszéd tárgyát képezi a főhadnagy tragédiája s még most is, mint a tegnapi nap folyamán az öngyilkosság okáról különböző hírek keringnek szerte. — De még a családja sem tudja, miért akart az élettől megválni. Egy levelet hagyott hátra, melyben meleg sorokban szívélyes búcsút vesz hozzátartozóitól s tisztársaitól. A levél egyebet nem tartalmaz. Bay állapota a legaggasztóbb. Kezelő orvosai egyáltalában nem bíznak abban, hogy a derék fiatal tisztet életben tarthassák. Legtöbbször eszmélet nélkül van s csak néha-néha tér magához. Testvérei s szülei kérdezősködtek a tett okáról, de ő csak ezt felelte: „A sors intézte így.” Különben azt is kijelentette, hogy ha végórát érzi közeledni, akkor megmondja tettének okát. Barátjai, ismerősei nagy számmal keresik fel lakását, hol betegágyánál aggódó családja ápolja.

A vármegye virilisei. Hajdu vármegye viriliseinek jövő évre érvényes névsora ellen számos felebbezés érkezett. **Gróf Degenfeld József** főispán a felebbezések felülbírlására az állandó bíráló választmányt f. hó 9-én délután három órára magán lakására hívta egybe.

Esküvő. Tegnapelőtt fényes esküvő volt a nagy templomban. Dr. Galánffy János aradi kir. aljárásbíró, ki alig pár hete távozott körünkől, hol törvényszéki jegyzősége idejéből a legjobb emlékeket hagyta hátra, — esküdött örök hűséget Öreg Ilonka kisaszszonyinak, dr. Öreg János ref. főiskolai tanár leányának.

Kitüntetett debreczeni kiállítók. A kereskedelmi miniszter az ezredéves kiállítás zsüri tanácsának javaslata alapján Debreczen sz. kir. város érdemzetét, középítkezéseit, továbbá Lőfkovics Arthur ékszerészt és aranyművest, Steinfeld Mihály macsi gazdaságát állami ezüst éremmel tüntette ki.

Párbajban megölt képviselőjelölt. Megírtuk a minap, hogy Fáy Barnabás, a rimaszécsi kerület függetlenségi képviselőjelöltje váratlanul elhunyt. Most a Felsőmagyarország azt a megdöbbentő hírt közli, hogy Fáy nem természetes halállal mult ki, hanem pisztoly-párbajban a halottja, melyet a képviselőjelölt ellenfelével, Draskóczy László szabadelvűpárti jelölttel vívott. A két jelölt mindegyike tudvalevőleg a választás alkalmával 1014-1014 szavazatot kapott, s így új választás lett volna közöttük. Hogy ez alkotmányos küzdelem teréről mért léptek át a lovagias ördöklés terére, azt senki sem tudja. Mint az idézett újság írja: Az egész vármegye a legnagyobb részvéttel kíséri az oly hirtelen elhalt s mindenki által szerett férfit korai sírjába.

Modern iparlevág. Csak egy egyszerű lakatos legényről van szó, aki agyafurtságával egymásután a legravaszabb családokat vitte véghez. **Krecskó Ferencz** asztalossegéd, állítólag hajdu-nánási illetőségű napok óta faczérkodik Debreczenben s **Nyakas László** dohánygyári munkásnál lakott. **Nyakasnak** egy csinos kis leánya van, Zsuzsika, a ki szintén a dohánygyárban dolgozott. A ravasz **Krecskó** megsejtette, hogy a leánynak pénzeskeje van, hamar neki fogott az udvarláshoz s

házasági ígérettel rávette a leányt, hogy ott hagyja a munkáját s a pénzt elesalva a leánytól, elhitette vele, hogy butorokat vásárolt rajta. De nemcsak ilyen fajta csalásokkal szaporította szélhámos cselekedeteinek számát, hanem lopott is, meglopta lakásadóját s megszökött. — Ma reggel a redőrség azután megcsipte s ekkor kiderült reá az is, hogy magát **Olah József** hajdu-nánási, valamint **Szinay Gyula** hajdu-böszörményi országgyűlési képviselők unokaöccsének adva ki, több hiszékeny embert megzsarolt. A veszedelmes szédelgőt egyelőre hazatolonczolták.

Lezárt község. A Bihar vármegyéhez tartozó Hajdu-Bagos községet s határát, miután ott a száj és körömfájás járványszerűleg fellépett, a hatósági állatorvos zár alá helyezte.

Felhívás hivatalokhoz, egyesületekhez és társulatokhoz. A Csokonai nyomda és kiadó r. társaság ügyvezetősége fölkéri a városunkban lévő összes városi, vármegyei, állami hivatalokat, egyesületeket, társulatokat, köröket köz, és magán intézeteket, hogy tisztviselőik, előjáróságaik, választmányaik, vezetőségeik névsorát hozzá minél előbb beküldeni sziveskedjenek egy közelebb kiadandó helyi kalauzban való közlés végett.

Drága lámpavilág. Nagyon drágán fizette meg **Kecskés István** bérkoosis, hogy az este nem akarta kocsija lámpását a szabályrendelet értelmében meggyújtani. Figyelmeztette őt erre az őrt álló rendőr, azonban **Kecskés** egyik földöntuli nagyhatalmasság nevének megemlítése mellett, a lámpa meggyújtásáról hallani sem akart. A dolog vége az lett, hogy **Kecskést** alaposan megbüntették s azután meg kellett gyújtania a lámpát. Mikor kijött a kapitányságtól, önelégülten mosolyogva monológizált: „mégis nekem volt igazam, mert addig nem gyújtottam meg a lámpát, míg meg nem büntettek.”

Késelő Othelo. A nagy-hatvan utca 1558-ik számú házba tegnap délután egy fiatal leány ment be a szakácsnéhoz s utánna pár percz múlva egy **Deák Ferencz** nevű napszamos, meglehetősen részeg állapotban. Bizonyára valami féltékenykedési jelenet játszódhatott le a leány és **Deák Ferencz** között, mert olyan éktelen lármát csaptak, hogy **Bujaki Gábor** házmester jónak látta **Deákot** a házból kiutasítani. A részeges napszamos azonban sehogysem volt hajlandó az idegen házat elhagyni s kezében egy kést tartva, hadonázott jobbra-balra. **Bujakimák** végre sikerült őt valahogy a kapun kitzszkolni, a mi felett **Deák Ferencz** annyira dühbe jött, hogy a kezében lévő kést a házmester bal vállába szurta. A késelő **Othelot** letartóztatták.

Tizezer 48-as honvéd nyugdíjban. Az 1848-49-iki honvédhadsereg még élő tagjai közül a folyó évi október hó végéig a következő nyugdíjazások történtek: 1. tábornok özevgye, 12 ezredes, 8 alezredes, 49 őrnagy, 185 százados, 258 főhadnagy, 356 hadnagy 553 őrmester, 1295 tizedes, 7768 köztit, 11 orvos, 7 állatorvos, 1 karmester. Az ezredesek évi 480 forint, az alezredesek 402 forint, az őrnagyok 360 forint, a századosok 312 forint, a főhadnagyk 274 forint, a hadnagyk 252 forint nyugdíjat huznak.

Ritka alkalem olcsó házvételre. Kis-mester-Hajó-utca elején, közel a kollegiumhoz, kényelmes uri ház, mely áll: 4 utca, 1 előszoba, konyha, speiz, az épület alatt szép pinczékkal, továbbá az udvaron két szobás kocsis lak, 3 jószágra való istálló, kocsis szin, nagy göré, tágas nagy udvar, 2 külön el-

kerített virágos kert és lugas 7500 frtért eladó és azonnal át is vehető. Czim a kiadó-hivatalnál.

Távirat.

— A Debreczeni Ellenőr sajtótudósítójától. —

A szentesi mandátum.

Budapest, november 6. Sima Ferencz Ugronpártit tegnap 320 szavazat abszolút többséggel képviselővé választották.

A csokoládé-márki halála.

Patikáros Ferkó szívészélhűdésben meghalt és ma délután a Pére Lachaise-ban temették nagyszámu párisi közönség és az összes párisi cigányok jelenlétében, mint ahogy azt egy ma Budapestre érkezett párisi távirat hírül hozta . . .

Patikáros Ferkóban, az itthon oly jól ismert cigányprimásban a Párisban megtelepedett jövevények egyik legérdekesebb és legszerencsésebb típusa veszett el.

A pártatlan szerencse, a pazar jólét vitte tulajdonképpen sirba az érdekes arczu, vézna, alacsony termetű, mágnes formájú cigányprimást, a ki mindössze harminczhat esztendeig élt.

A párisi élet a maga ezerféle élvezetével teljes bőségben nyílt meg a mesés vagyomhoz jutott vézna kis cigányfiu előtt, aki szinte beléjük fulladt, mint a hordómézbé esett légy.

Tíz évvel ezelőtt még itt a fővárosban, a nemzeti kaszinó és vígadó elitebáljainak kedvence volt. Azután Párisba ment ki szerencsét próbálni, mint annyi más.

Párisban különös szerencséje volt a bécsi keringőkkel, melyeket a Grand-Caféban halk szólóban játszott el. Nemcsak a hegedűje, de érdekes, sajátos arczjátéka ellenállhatatlanul szuggerálta az ekzotikus emberek iránt különben is oly fogékony párisi nőket.

Csakhamar hivatalos volt minden előkelő párisi szalonban. Patikárusról azt hitték a francziák, hogy elszegényedett magyar mágnes, a ki most hegedűvel keresi a kenyerét, Patikárusban volt is annyi humor, hogy látogató jegyeire oda nyomatta:

„Le prince Ferkó de Patikárus”.

Egy nagyon élelmes impresszáriója volt, egy Budapestről hirtelen elszakadt kereskedőségben, Monsieur Blauban, a ki a franczia nők szerelmes leveleit fordította Patikárus részére. Mert **Ferkó** herczeg mint annyi más cigány, egy kukkot sem tudott francziául, mi különben szerencséje volt, mert a milyen uri volt a külseje, époly meglepő volt a műveletlensége. És ebbe az irni is alig tudó cigányfiuba szeretett bele **Marquis** csokoládégyáros egyetlen leánya, a többszörös milliomos egyetlen örököse. Tulajdonképpen Patikárus hegedűjébe szeretett. Szinte hiszterikus álomba merült, ha Patikárus Strauss-féle keringőt játszott.

Blau tolmácsolta ezt a szerelmet. — A **Marquis**-család mindent elkövetett, hogy a szerelemből ne legyen házasság. Hasztalan. A leány nagykoru volt. Aztán örültek nyilvánították, végre beleegyeztek a regényes házasságba.

Igen ám, de előbb el kellett válni a feleségtől, aki Budapestén a soroksári-utczában várt az urára.

Felesége tizezer forint végkielégítést

kapott, a miért végkép lemondott a drága Ferkóról.

A Marquis család magához vette Patikárust és Monsieur Blau-t titkárrá léptették elő.

Blaunak nem volt egyéb dolga, mint hogy arra vigyázzon, hogy Patikárus külső viselkedésével ne kompromittálja a Marquis család tekintélyét.

Patikárus minden este leitta magát, és kedvencz itala volt minden likőr, aminek a színe lila, vagy zöld volt.

Minden zsebe teli volt aranyakkal, a melyeket két marokkal szórt honfitársai közé.

Tipikus alakja volt a nagy boulevardoknak, amint ittasan tántorgott végig a rue Vivienne felé, ahol háromemeletes háza volt.

Néha-néha kivette Balogh Poldi kezéből a hegedűt és a közönségnek játszott a Grand Cafében. Ilyenkor nagy büszkén száz frankot hagyott volt kollegáinak asztalán.

Egyszer nagy keserűség érte. Czigány felesége nem tudott lemondani róla és hitta, hitta haza. Minthogy nem jött, hát felutazott Párisba, rálesett a Grand Cafében és a szegény Ferkót a párisiak szeme láttára iszonyuan elverte . . .

A párisi lapok napokon át mulattak a prince Ferkó szomorú kalandjain . . .

Azóta semmi hír nem hallatszott róla. . . .
Mig most — belefutott a párisi élet mézébe.

CSARNOK.

Hinkó és Maritta.

(Elbeszélés.)

Írta: Palotás Fausztin.

(Folytatás.)

— Miért ne. A házasságok ma már nem az égen, hanem a gonosz indulatok segítségével a pokolban kötnek. Szívem frigyének dacz egyengette az utját, — mestersegesen szított vágy hozta azt létre. Hamis volt az eskü, álnok az első csók, gaz játék az ugynevezett legnemesebb emberi erény: a szeretet.

Mélyen felsohajtott.

— Pár hónapig békében éltünk, tán boldogok is voltunk. Majd említést nem érdemlő csekélységek miatt egyenlenség támadt köztünk, amit az én türelmem, elnézésem sem volt képes elsimítani. Később én sem engedtem, mire a béke végkép eltávozott a családi tűzhelytől. A meghasonlás okát kutatva, végre eldobta az álarcot s kaján göggel arczomba vágta nyíltan: soha nem szerettelek!

— Hát kit szeretél, kihez vonzódtál? Kérdeztem tőle végtelen fájdalommal.

Kifeszített mellel, lángoló szemekkel, elbizakodott haogon felelt vissza:

— A kis Elvira volt eszményképem, álmodom, bálványom. Veled csak azért foglalkoztam, hogy ártatlan szívecskéjében a féltéslángját lobbantam fel. De te észrevetted a csejt, ravasz ügyességgel hálódba csaltál s nem szabadulhattam tőled. A pokol jutott osztályrészül, mért könnyelműen eljártam a menyországot.

Bátinó haraggal rázta meg halálsápadt nővére gyöngye vállait.

— Létsd meg jól: szóról-szóra ezeket mondta. És még csodálkozol, hogy nem szoritottalak a szívemre. Rettenetes szavaival megülte bennem a nőt, a testvért. És aki most velem szemben áll: az én véremmel nem rokon. Vetélytársam, ellenségem s ha kell, gyűlöletem tárgya.

— Átéztom szerencsétlenségedet, szólt Elvira akadozva, egész lényében megrendülve. De föllépésedet, modorodat elitélem. Én nem adtam okot a gyanúsításra, féltésre soha. Ó engem mellőzött s megkérte kezdet. Tettem egy szó ellenvetést? Veled együtt örültem.

— Pedig sirt benned a lélek. Ugyan hol sajtítottad el a képmutatás művészetét enygyire?

— Őszinte, nyíltlelkű vagyok. Aki mást fog rám, nem ismer.

— Valóban, leveleid ezt bizonyítják!
— Miféle leveleim? Kérdezte Elvira leplezhellen izgatottsággal.

— Amiket völegényemnek írogattál, és amikben szerelmes szíved titkait föltártad.

— Mint jutottak a kezdedbe?

— Férjem Báthi Ervin adta, hogy gyönyörködjem bennük. Pompás olvasmány volt mondhatom.

Elvira lehajtotta a fejét. A mit most hallott: öntudatától, önuralmától fosztja meg. Mint aki a halálos betegség csiráját hordja, oly levert elesüggött. Berzadva látja, hogy az örvöngő szenvedély révén mivé sülyedhet a testvéri szeretet, s a jellem hiánya hová aljasítja le a férfi méltóságot. Két ilyen keserves tapasztalat megzsbibasztatná az erősebb lelkét is.

(Folyt. köv.)

Közgazdaság.

A keresk.- és iparkamara közlései.

A cs. és kir. közös hadügyminiszterium részére 13,000 téli, 16,600 nyári takaró és 4800 lőtakaró szükségeltetik 1897-re, még pedig a felszerelési osztályoknál levő 1889. évi minták szerint. — Ezen takarók biztosítására f. é. november 16-iki lejáratl nyilvános pályázat hirdettetik. A takarók Brünn, Budapest, Grác és Kaiserebersdorfba szállítandók.

A feltételek a kereskedelmi és iparkamaránál megtekinthetők.

A cs. és kir. tengerészeti hadtest felszerelési osztálya Polában nagymennyiségű vas, bádóg, ón- és másfajta lemez-hulladékok elárúsítását veszi foganatba és az 1897, 1898, 1899. években összegyűlt hulladékok elárúsításának biztosítására f. é. november 16-iki lejáratl nyilvános pályázatot nyit.

A feltételek a kereskedelmi és iparkamaránál megtekinthetők.

A cs. és kir. közös hadügyminiszterium tudatja, hogy a hadsereg részére 1897-ben szükségeltet bőrből készitendő felszerelések és lábbelik egy negyedrésze magyarországi kisiparosoknak adatván ki, felszólittatnak az iparosok, hogy szövetkezetet alkotván, ajánlataikat a következő helyekre adják be: Budapesten 4-ik, Pozsonyban 5-ik, Kassán 6-ik, Temesváron 7-ik, N.-Szebenben 12-ik, Zágrábban 13-ik hadtest intendánságra.

Részletesebb felvilágosítással a kereskedelmi és iparkamara szolgál.

A felső bányai m. kir. bánya és kohóhivatal a kerületi szertár részére az 1897-ik évre szükségeltet zsiradékok, olajok, ponyvavásznak, vonókötelek stb. beszerzésére f. é. November 19-iki lejáratl nyilvános pályázatot nyit. — A feltételek a kereskedelmi és iparkamaránál megtekinthetők.

A m. kir. államvasutak debreczeni üzletvezetősége az 1897 esetleg az 1898 és 1899 évekre szükségeltet anyagok u. m. kavics, homok, téglá, cserép, kockakő stb. beszerzésére f. é. november 14-iki

lejáratl nyit pályázatot hirdet. — A feltételek a kereskedelmi és iparkamaránál megtekinthetők.

Debreczen 1896 november 5.

Kereskedelmi és iparkamara.

Érték-tőzsde.

A debreczeni „közgazdasági bank részvénytársaság” közlése. 1896. nov. hó 6-án.

Allamadósság:

Magyar aranyjáradék 4%.	—	121.50	122.—
„ vasuti beruházási kőt. 4%.	—	122.—	123.—
„ koronajáradék 4%.	—	99.20	99.70
„ regále vált. kőt. 4%.	—	100.—	101.—
Osztrák aranyjáradék 4%.	—	121.75	122.25
Egységes államkötvény 4%.	—	101.—	101.50
Tisza-szegedi 4%-os nyer.-sorsj.	—	137.—	138.—

Részvények:

Magyar hitelbank részvény	—	403.50	404.—
Osztrák hitelbank részvény	—	367.50	367.70
Magyaripar- és keresk. bank. r.	—	104.—	105.25

Sorsjegyek:

Magyarjelzalogbank 4%-os sorsj.	—	122.—	123.—
„ 3-os	—	103.50	104.—
Osztrák földhitel sorsjegy 3%-os	—	116.—	117.—
Magyar vöröskereszt sorsjegy	—	10.—	10.50
Osztrák	—	18.—	18.40
Olasz	—	11.30	11.80
Bazilika sorsjegy	—	7.10	7.40
Jó-sziv	—	3.40	3.70

Pénznemek:

Cs. és kir. arany	—	—	5.66	5.72
20 markás arany	—	—	11.75	11.79
20 frankos arany	—	—	9.52	9.55
1 Sovereigns	—	—	11.98	12.02

Debreczeni piac.

Gabonavásár.

Buza, piacra hozatott 1860 kgr. I. rendű 7.30, II r. 7.25, III r. 7.20.

Rozs, piacra hozatott 1780 kgr. I. rendű 5.80, II r. 5.75, III r. 5.70.

Kétszeres, piacra hozatott 1780 kgr. I. rendű 6.70, II. r. 6.65, III r. 6.60

Árpa, piacra hozatott 1750 kgr. I. rendű 4.40, II r. 4.35, III r. 4.30.

Zab, piacra hozatott 1840 kgr. I. rendű 5.30, II r. 5.20, III r. 5.00.

Tengeri, piacra hozatott 2895 kgr. 6-tengeri I. rendű 4.80, II r. 4.75, III r. 4.70. Uj tengeri I. r. 3.20, II. r. 3.15, III r. 3.20.

Köles 5.—, 4.90, 4.80.

Köleskása 13.—, 12.50, 11.50.

Burgonya 2.00—1.80

Piaczi árucikkpek:

100 kilónként: Bab fehér 8— bab sárga 7.50 burgonya, só darabos 11.00, só darált 12.00, disznózsir 63 frt, széna I. rendű 3.00, II. r. 2.50, III. r. 2.00, szalma I. r. 60 frt, II. r. 40, szalonna sós 58—60 frt, szalonna sótlan 55 frt, hárj 54 frt, nyers faggyu 20 frt, szappan 18.50 frt, aszalt szilva 16—28 frt, borsó 16.50 frt, lencse 19.50 frt, rizs 18 frt, pirszen 2.20, salgótarjáni 1.50, szalonkőszén 1.80, árpakása 14.50

Kilónként: Árpakása 16 —, kr, aszaltszilva 18 kr., asztali dara 16 kr., burgonya 3 kr., borsó szépassági 16 kr., szatmári 10 kr., bab fehér 10 kr., sárga 9 kr., disznó-zsir 64, cukor 48, irós-vaj 1 frt — kr., köleskása 12 kr., lencse szatmári 20 kr., szépassági 24 kr., liszt Nr. 1. 14 kr., Nr. 2. 13½ kr., Nr. 3. 13 kr., Nr. 4. 12½ kr., Nr. 5. 12 kr., Nr. 6. 11½ kr., olvasztott vaj 70 kr., só darabos 11 kr., darált 12 kr., rizskása 20 kr., szappan 24 kr., szalonna sós 64 kr., sótlan 60 kr., kávé 2 frt — kr.

Literenként: Tej 10 kr., tejfel 40 kr., aszalt-szilva 24 kr., petroleum 20 kr.,

borsó 12—14 kr., lencse 10—12 kr., bab 8 kr., köleskása 10 kr.
Tuzifa: 4 köbméter tölgyfa 12 frt
 bükkfa 13 frt, nyárfa 7.50 kr., fafelvágás 2.40 frt, beszállítása 1.20 kr.
Husárok: Marhahus —, 40, 44, 50, 52, 54, 56, 60 kr. Bornyuhus 44—50 kr. Sertéshus 52, 56, 64 kr. Juhhus 32—36 kr.
Napszármárak: Havi átlag, férfi ellátással 55 kr., ellátás nélkül 85 kr. nő ellátással 30 kr., ellátás nélkül 50 kr. gyermek ellátással 20 kr., ellátás nélkül 45 kr.

Állatvásár.

Egy pár hizott ökör 200—350 frt
 tehén 100—200 frt, hizott tehén bornyával 120—240 frt, fejős tehén bornya nélkül 100—200 frt, meddő tehén 120—200 frt, I. r. jármos ökör 350—400 frt. II. r. jármos ökör 250—300 frt, III. r. jármos ökör 200—250 frt, tinó 120—160 frt, üsző 100—130 frt. rugott üsző bornyu 40—70 frt, ökörbornyu 40—70 frt. Egy pár anya birka —, egy pár magyar juh —, egy pár ürü birka —, egy db. bika 60—300, egy db. jó igaz ló 50—300.

Ló felhajtattott 650 db., elkelt 390 db.
 Marha felhajtattott 980 db., elkelt 570 db.
 Sertés felhajtattott — db., elkelt — db.
 Sovány 6—12 hónapos — frt. Egy éves—másfél éves — frt. Másfél éves—kétéves — frt. Öreg sovány — frt. fra Kóvér kilója — kr. Uj szalont. 58—60 kr., Juh és birka felhajtattott — db. elkelt — db.

Budapesti gabona-tőzsde.

Budapest, november 5.

Buzat ma gyengén kínáltak, a kereslet gyenge volt. Elkelt szilárd iranyzat mellett egynehány ezer mm. teljes napi áron. Egyéb gabonaneműekben gyenge volt a forgalom változatlan árák mellett.

Határidő-üzlet.

Az iranyzat gyenge forgalom mellett lanyha volt s az árák emelkedtek.

Hivatalos zárófolyamok déli 1 órakor.

	1896	1897	1898
Buza szept.-októberre	1896	—	—
máj.-juniusra	1896	7.97—99.	—
Rozs tavaszra	1896	6.97—99.	—
szept.-re	1896	—	—
Tengeri máj.-jun.-ra	1897	4.18—17.	—
Zab máj.-jun.	1896	5.93—5.96.	—
szept.-okt.	1896	0—	—
Repeze aug.-szept.	1896	—	—

Zárlat 4 óra 30 perczkor:

	1896	1897	1898
Buza 1896. őszre	7.90—7.98	—	—
Rozs 1896	6.86—6.87	—	—
Tengeri 1896 aug.-szept.-re	5.92—93.	—	—
Zab 1896	4.15—4.16	—	—
Repeze 1896	15.40—15.45	—	—

Sertés piac z.

Budapest, november 5.

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronkint 400 klgron felüli súlyban) — krtól — krig., Öreg közép (páronkint 300—400 klgr súlyban) — krtól — krig. Fialat nehéz (páronkint 320 klgron felüli súlyban) 54¹/₂ krtól 56 krig. Fialat közép (páronkint 251—320 klgr. súlyban) 54 krtól 55 krig. Fialat könnyű (páronkint 250 klgrig terjedő súlyban) 54 krtól 56 krig.
II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 klgron felüli súlyban) 52 krtól 53 krig. Közép (páronkint 220—280 klgr. súlyu) 44 krtól 45 krig. Könnyű (páronkint 220 klgrig terjedő súlyban) 43 krtól 44 krig. Sertéslétszám 1896. évi nov. hó 3-ik napján volt készletben 6319 darab. 1896. évi november hó 4-ik napján felhajtattott 326 darab, 1896. nov. hó 4-ik napján elszállított 153 db. 1896. nov. hó 5-ik napjára maradt készletben 6492 db. — A hizott sertés üzletirányzata változatlan.

Debreczeni városi színház.

Folyó szám 42. XI-ik bérletsz.

Pénteken, 1896. november 6-án:
 népeledadás leszállított helyárákkal:

Budavár bevétele.

Történeti énekes színmű 4 felv., irta: Vahot S.

Holnap szombaton, 1896. november 7-én:

itt először:

A vigéczek.

Énekes bohózat 3 felvonásban.

Kiadó és laptulajdonos:

„Ossekonai” nyomda és kiadó részvénytársaság.
 Felelős szerkesztő: Kozov Akos.

Árverési hirdetés.

A Debreczeni Ipar- és Kereskedelmi Bank megkeresésére a banknál 4006., 4128., 4173., 4278., 4390., 4412., 4435., 4480., 4307., 4261., 4387., 4460., 4481., 4298. és 4409. számok alatt elzálogosított, de lejáratkor ki nem váltott értékpapírok, arany- és ezüstneműek 1896. évi november hó 15-én d. u. 1/3 órákor a banknak Piacz-utca 1829. sorszám alatti üzletihelyiségében közbejöttömmel megtartandó nyilvános árverésen el fognak adatni.

Vevő köteles készpénzzel azonnal fizetni.

Kelt Debreczenben 1896. november hó 5-én.

Paksy Imre,

kir. közjegyző.

1003—1—1

15998. P.

1896.

Hirdetés.

A debreczeni kir. törvényszék által közhírré tétetik, hogy Harcsarik Géza s több társai v.-m.-pércsi birtokosok a H.-V.-Pércs község határára nézve a tagosításnak érendelése iránt a kir. törvényszékhez 15998/96. sz. a. kérvényt adtak be, minek folytán a hason sz. végzése a tagosítás megengedhetőségének kérdésében a helyszíni tárgyalásra határidőtől 1896. évi december hó 9 ik napjának d. e. 8 órája H.-V.-Pércs község házához kitűzetett, a mely határonapon az érdekeltektől birtokosok ezen hirdetés által azzal a figyelmeztetéssel idéztettek meg, hogy a kitűzött tárgyaláson érdekeltekre való felügyelet végett személyesen, vagy igazolt meghatalmazottaik által annál inkább jelenjenek meg, mert a meg nem jelenők a tagosítás elrendelésébe beleegyezéskül fognak tekinteni.

Kelt a debreczeni kir. törvényszék polgári osztályának 1896. évi október 21-én tartott üléséből.

Igyártó Sándor,

Bay Ádám,

elnök. 1005—3—1

jegyző.

Keresek egy fiatal segédet

a ki fűszer és főleg a csemege szakmában jártas, jó kirakatt-arrangeur, a helyi viszonyokkal ismerős

azonnali, vagy e hó 15. belépésre.

Czím a kiadóhivatalban. 1002—1—1

Egy jó házból való fiu a Pongrácz Géza

fiók-üzletébe

gyakorokul

felvétetik. 996—3—2

Arany óram!

Arany óram!

Kárpáti mellszörp

köhögés ellen

mell- és tüdőbetegék részére.

Ezen szörp mell- és torok-bajoknál, elnyálkásodás, rekedtség, idült hurut, inger és számköhhögés, nehéz lélegzés, tüdővész, továbbá általános és gyomorgyengeségnek legjobb sikerrel használják.

A mellszörp gyermekeknek is adható. Egy nagy üveg ára 80 kr., egy kis üveg 50 kr.

Kárpáti mellpasztillák.

Ezen pasztillák a Magas-Tátrán található gyógyfüvek- és gyökerekből készülnek, szintén legjobb sikerrel használhatók a fentebb felsorolt betegségeknek. Egy doboz ára 25 kr.

Kárpáti meltea.

Egy nagy csomag 40 kr., egy kis csomag 20 kr. Szintén kitűnő sikerrel használják a fentebb felsorolt betegségeknek.

Valódi minőségben kapható a készítő Molnár Lipót gyógyszerésznel Kassán. Debreczenben Tóth Béla gyógyszeráránban (Tisza-pa ota).

980—30—9

Hirdetés.

Hajdu-Sámson község tulajdonát képező **nagyvendéglő**, melyben 1 ivószoba, 2 vendégszoba, 1 lakószoba, konyha, kamara, pi eze, istálló, kocsiszin, jégverem foglaltatik, **folyó évi november hó 8-án délután 2 órákor** Hajdu-Sámson község házában nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek 3 évre haszonbérbe ki fog adatni.

Az árverés feltételei a jegyzői irórában megtekinthetők.

Kelt Hajdu Sámsonban, 1896. évi október 29-én.

IIj. Ethey János.

Goda Gábor,

995—3—3

törbír.

Férfi

chiffon-ingek

darabja

1.50, 1.90, 2.20, 2.60 kr.

Gallérok, kézelők,

Nyakkendők.

Harisnyák

nagy választékban és olcsón

kaphatók

Szabó Lajos fia

üzégnél. 973 0—73

Ne vegyen senki naptárt

míg a

DEBRECZENI

CIVIS NAPTÁR

meg nem jelenik.

Ez a kalendárium december elsejére 5000 példányban jelenik meg és rendkívül érdekes tartalommal, számos szép képpel bír.

Tartalmából kiemeljük a következőket:

Teljes naptári rész jegyzéknappal.
A civis verses beköszöntője (képpel).
Boldog újévet.
Üdvözet.

Elfojtott szerelem. Elbeszélés Somos Árpádtól. (Három képpel.)

Vers Juliustól.

Ujév a kórházban. Elbeszélés Szüts Jenőtől.

Vers Zempléni Árpádtól.

A debreczeni civis-bandérium (Képpel).
Mária Dorothea és Orleansi Fülöp (Képpel).
A tiszántuli egyházkerület főgondnoki méltósága.
(Két képpel.)

Vers Kovácsi Kálmántól.

Pál története Vig elbeszélés Than Gyulától.

A debreczeni dalárda diadalutja. (Egy csoportképpel.)

Debreczen a kiállításon.

Debreczeni specialitások. (Képpel)

Mulattató apróságok. Különböféle nyelvek (Legyező, napernyő, zsebkendő, bélyeg, drágakő-nyelv, ujjak nyelve) Egy csomó társasjáték. Leányok „Mi atyánk“-ja. Asszonyok és férjek tizparancsolata. Házassági tizparancs.

SZÁZ ADOMA.

Helyi kalauz. A debreczeni tisztviselők névsora. Közhasznú rész. Vadász naptár. Cselédbér-kiszámítás. Vásár jegyzék. Hirdetések.

A DEBRECZENI

CIVIS NAPTÁR

e mellett

RENDKIVÜL OLCSÓ.

Deczember elsejétől a Csokonai-nyomda és kiadó-részvénytársaságnál, minden könyvkereskedésben és tüzsdében példányonként

36 krajczárért kapható.

Rendkívül érdekes, tartalmas és bámulatos olcsó debreczeni naptár.